

Õppematerjal

Koolituskeskus WALK

Kursus:

Kaug -töötamise ja -õppimise koolitus

Sissejuhatus ja VPN

2020

Sisukord

Lühendite ja terminite sõnastik	3
Sissejuhatus.....	4
Selle kursuse peamised õpiväljundid	5
Windows 10 lisa kasutaja konto loomine	6
Ülesanne	6
VPN.....	6
Milleks on VPN mõeldud?.....	8
Liitumine VPN-võrguga arvutiga, milles on kasutusel Windows 10.....	8
VPN profiili / kasutaja loomine	9
VPN-ühenduse loomise sammud.....	10
Konto loomine.....	10
Ülesanne: raktiline harjutus tasuta VPN-iga ühenduse loomiseks	11
Kasutatud allikad.....	12

Lühendite ja terminite sõnastik

PA – personaalarvuti

OS – operatsioonisüsteem

TV – tarkvara

Pilv – pilveteenus andmete hoidmiseks

Offline – töö võrguühenduseta

Online – töö võrguühendusega ehk brauseri kaudu (reaalajas)

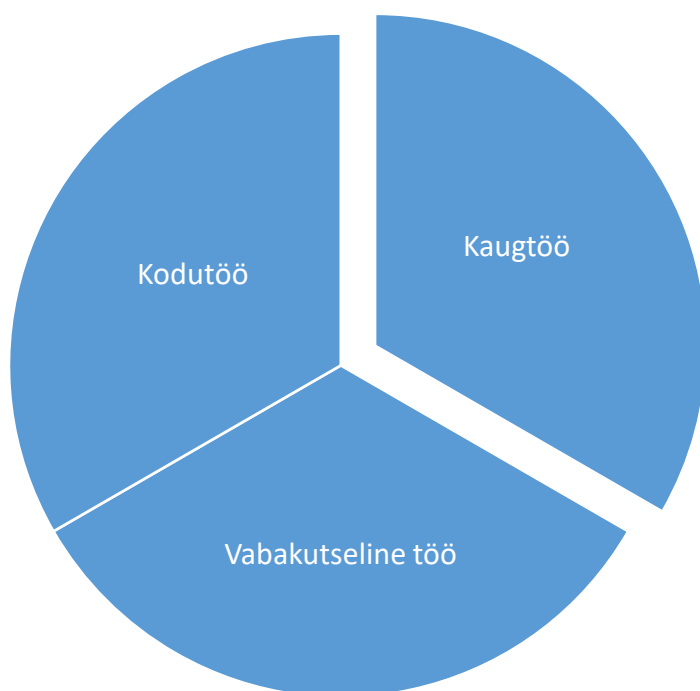
GB – gigabait

MS – Microsoft

Sissejuhatus

Kaug- ehk distantstöö ja koolitus koguvad juba pikka aega populaarsust kogu maailmas. Soovitud teemal kursuse läbimine tunnustatud õpetajate juures, eksami sooritamine tunnistuse või kraadi saamiseks, ülikooli lõpetamine või isegi igapäevaste töökohustuste täitmine – see kõik muutub iga päevaga mugavamaks ja praktilisemaks. Kasumi teenimine või lemmikelukutse omandamine jäävad endiselt peamisteks põhjusteks, mis võimaldavad meil realiseerida oma võimeid ja parandada oma elukvaliteeti. Kui soovite maailmaga sammu pidada, kasutada kõiki võimalusi selleks, et olla edukas ja nautida elu ilma vanade raamide ja piiranguteta, siis võib just see kursus saada teie jaoks alguseks teel oma eesmärkide saavutamiseks.

Kaugtööd või -õppimist silmas pidades võib rääkida digimaailma lugematutest võimalustest ja vahenditest. Enne selle teema otstarbekusse süvenemist uurime olemasolevaid ametlikke võimalusi kaugtöö jaoks ja mõningaid sellega seotud nüansse, mida peaksite kindlasti teadma ja kaaluma.

Vabakutseline töö – see on lepingu alusel sõlmitud kaugtöö variant, kui ettevõtja leiab töötaja (vabakutselise). Ülesanne arutatakse eelnevalt läbi, tähtsajad pannakse paika ja sõlmitakse ühekordne leping. Selle tööga ei kaasne sotsiaalsed garantiid.

Kodutöö ja kaugtöö eeldavad töölepingu (TL) sõlmimist, mis annab töötajale kõik sotsiaalsed garantiid.

Kodutöötaja distantstöö tunnused ei ole väga erinevad, kuid lepingu sõlmimisel on erinevus – näiteks selles osas, mis puudutab töö korraldust ja töökulude hüvitamise küsimusi.

Kodus töötades on töötaja töökoht tema kodu. Tooraine, tööriistad ühtede või teiste tööde tegemiseks annab tööandja või saab töötaja neid iseseisvalt hankida. Seda määratletakse TL-s. Kui lepingus on kirjas sellised tingimused, siis on ette nähtud fikseerida lepingus ka kodutöötaja kulude hüvitamine.

© Koolituskeskus Walk 2020

Koostaja: Veronika Jallai, 2020

Nende materjalide kopeerimine ja levitamine väljaspool haridusprotsessi on keelatud

Kaugtöö tegemise ajal korraldab töötaja ise oma tööprotsessi. Kui töötaja kasutab oma isiklikke või renditud seadmeid, tarkvara ja riistvara, infoturbe ja muid vahendeid, siis töötaja ja tööandja võivad kokku leppida ja TL-s ka fikseerida töötaja kulude kompenseerimise korra. [1]

Mõnedes riikides kaugtöötaja sõit tööandja peakontoris eeldab tema lahkumist alaliselt töökohalt, mis tähendab, et tegemist on töölähetusega. Seetõttu on töötajal õigus arvestada oma sõidukulude üldise hüvitamisega. [2]

Miks tööandja võiks eelistada kaugtööd:

1. Madalamad kontori pidamise kulud
2. Võimalus kaasata dünaamilisemaid ja aktiivsemaid inimesi
3. Rohkem dokumenteeritud ja jälgitav töövoog
4. Tööandja ise ei ole seotud kindla töökoha aadressiga
5. Rahvusvahelise koostöö võimalus näib olevat lihtsam
6. Töötaja haiguse korral teised töötajad ei nakatu
7. Töötajate ettenägematud isiklikud asjaolud mõjutavad tööprotsessi vähem

Miks töötaja võiks eelistada kaugtööd kontorile:

1. Võimalik töötada enda poolt valitud kohtades
2. Mobiilsus
3. Paindlik tööaeg
4. Sõltumatus teistest töötajatest ettenägematute asjaolude korral
5. Omale sobiva tööatmosfääri loomise võimalus
6. Vabalt liikumise võimalus

Miks huvitusite sellest kursusest? Kas see oli tööandja soov või teie enda otsus?

See kursus sobib nii neile, kes plaanivad hakata kaugtööd tegema, kui ka neile, kes soovivad lihtsalt läbida muid Internetis saadaolevaid kursuseid, kuid mis tunduvad näiliselt hirmutavad, kuna te pole kunagi varem läbinud distantsõpinguid ega teinud kaugtööd.

Selleks, et end tööl mugavalt tunda, ärge loobuge pandeemia ja muude katastroofide korral töölähetustest ega kodus töötamisest, mis on alates 2020. aastast muutunud üsna aktuaalseteks teemadeks. Paljud ettevõtted olid sunnitud oma töötajad üle viima kodutöödele, kuid mitte kõik polnud selleks piisavalt ette valmistatud. Keegi ei taha ülemuste ees punastada kui too palub kord nädal kodus töötada. Tõenäoliselt on juhtkond isegi valmis teile arvutit pakkuma kodus töötamiseks ja saatma juhendandmed VPN-i kaudu ühenduse loomiseks.

See kursus tutvustab teile kaugtöö ja distantsõppe põhilisi mõisteid ja töövõtteid.

Selle kursuse peamised õpiväljundid

Kursuse lõpetanu:

- teab kaugtöö põhimõtteid, võimalusi ja ohtusid;
- teab, mis on VPN ja kuidas seda konfigurereida;
- oskab lisaks e-postile kasutada vähemalt kahte suhtluskanalit;
- oskab dokumendihalduseks kasutada vähemalt ühte pilveteenust;
- oskab kasutada Teamviewer'i programmi, suudab korraldada juurdepääsu oma arvuti IT-toele ja vajadusel juhtida teisi arvuteid kaugjuhtimise teel;

- teab, kuidas osaleda veebikonverentsidel ja oskab neid ka iseseisvalt korraldada;
- oskab kasutada Google'i teenuseid (Hangouts, Drive, Docs, Arvutustabelid, Slaidid, Vormid);
- oskab Google Docs'is teenuse jagamise korraldamisel kasutada erinevaid juurdepääse (vaade, kommenteerimine, muutmine);
- teab kaugtöö turvameetmeid;
- teab tasulistest kaugtöö võimalustest nagu G Suite ja Office 365, teab nende lahenduste plusse ja miinuseid.

Windows 10 lisa kasutaja konto loomine

[Loe](#)

[Vaata video](#)

Lisaks vajadusel Windows 8: https://landfield.pri.ee/Windows-8/Uus_kasutajakonto.html

Ülesanne

Loo endale lisa konto, mis hakkad kasutada ainult õppimiseks või/ja töötamiseks. Jaga tagasiside juhendajaga ja vasta küsimustele:

1. Milline OS on sinu arvutil?
2. Kas said hakkama või vajad abi? (Palun tee ekraani pilt kohast, kus tekkisid probleemid ja lisa kirjasse koos küsimustega)
3. Millised olid raskused?
4. Miks on oluline kasutada parooliga kaitstud lisa konto?

VPN

Kursuse lõpetanu:

- teab digitöö põhimõtteid, võimalusi ja ohtusid;
- teab, mis on VPN ja kuidas seda konfigureerida.

Lisaks digiteenuste piiratud kättesaadavusele mõnedes riikides, on reisimisel üldiselt ka tavalise Interneti-ühendusega teatud probleem. Alati pole kohalikku SIM-kaarti võimalik osta ja seega peate ühenduse looma hotellide, lennujaamade ja kohvikute WiFi-võrkudega. Tegelikult ei tea me neist võrkudest midagi: kelle poolt need loodi, kui usaldusväärsed need on ja kas keegi meid "pealt kuulab". [3]

Sama toimub ka teie koduriigis. Kui loote hooletult WiFi-ühenduse kohvikutes või mis tahes avalikes võrkudes, on mul teile halbu uudiseid. Teil pole aimugi, kui turvalised need võrgud on ja on täiesti võimalik, et momendil jälgivad kogu teie tegevust kõrvallauas istuvad pahalased. Suurepärane näide on [toodud videos](#). [3]

Pildil: You – Teie; Inimene – kurjategija; Internet – kõik muud serverid, andmed ja interneti võrku kasutajad;

VPN – Virtual Private Network – virtuaalne privaatne võrk.

Mis on "võrk", on selge: lihtsamalt öeldes on see kahe või enama sõlme liitmine mis iganes side teel nii, et nad saaksid omavahel teavet vahetada. Loomulikult kõige mugavamal viisil ja kõiki vajalikke teenuseid toetades. [4]

Ka see, mis on "privaatne", näib olevat ilmne – mitte avalik ja seetõttu privaatne. See tähendab selline, millesse pole lisatud suvalised, vaid ainult lubatud sõlmed. Kui natuke süveneda, siis on just see VPN-i komponent kõige olulisem, kuna see määratleb "privaatse" jaoks olulised nõuded. [4]

Mõistega "virtuaalne" on kõik veidi lihtsam. See tähendab lihtsalt seda, et tal pole vahet, millised ja kui palju suhtluskanaleid sellesse lisatakse, kuna see töötab selle võrgu osalejate jaoks läbipaistvalt. Ja samal ajal teisest küljest võttes ei kuulu füüsiline võrk enamasti virtuaalsele kasutajale. [4]

Näiteks suurtes organisatsioonides on töötajad, kui nad ühendavad oma töö sülearvuti mis tahes juhtmega või traadita võrguga väljaspool selle organisatsiooni seinu, kohustatud viivitamatult kasutama VPN-ühendust kontorivõrguga. Samal ajal pole oluline, millise digi-džungli kaudu see ühendus luuakse, kuid pole kahtlust, et see läheb läbi avalike, võõraste sidevõrkude. Sellist ühendust on kombeks nimetada kanaliks. Koolituse käigus kohtub seda terminit rohkem kui üks kord. [4]

Milleks on VPN mõeldud?

Eespool toodud näide kaugkasutaja ühendamise ettevõtte võrguga on üks tüüpilisemaid VPN-i kasutamise juhtumeid. Kasutaja tunneb end nagu kodus – või õigemini nii kodus, puhkusel kui ärireisil suudab ta end tunda nagu tööl ja ta saab probleemideta kasutada ettevõtte teenuseid. [4]

Samal ajal ei saa ründaja lihtsalt nuuskida, mida antud kasutaja täpselt teeb, milliseid andmeid ta saadab ja vastu võtab. Veelgi enam, oma turvalisusega tegelevates ettevõtetes on kõik töötajate kasutatavad seadmed sunnitud kasutama VPN-ühendusi kõikjal kus töötaja viibib. Isegi Interneti kasutamine käib sel juhul läbi ettevõtte võrgu ja turvateenistuse range järelevalve all! [4]

Teine kõige tavalisem kasutusjuhtum sarnaneb esimesega, välja arvatud see, et ettevõtte võrguga pole ühendatud mitte üksikud kasutajad, vaid terved kontorid või hooned. Eesmärk on sama – ühendada usaldusväärset ja turvaliselt ühe organisatsiooni geograafiliselt kauged elemendid ühtsesse võrku. [4]

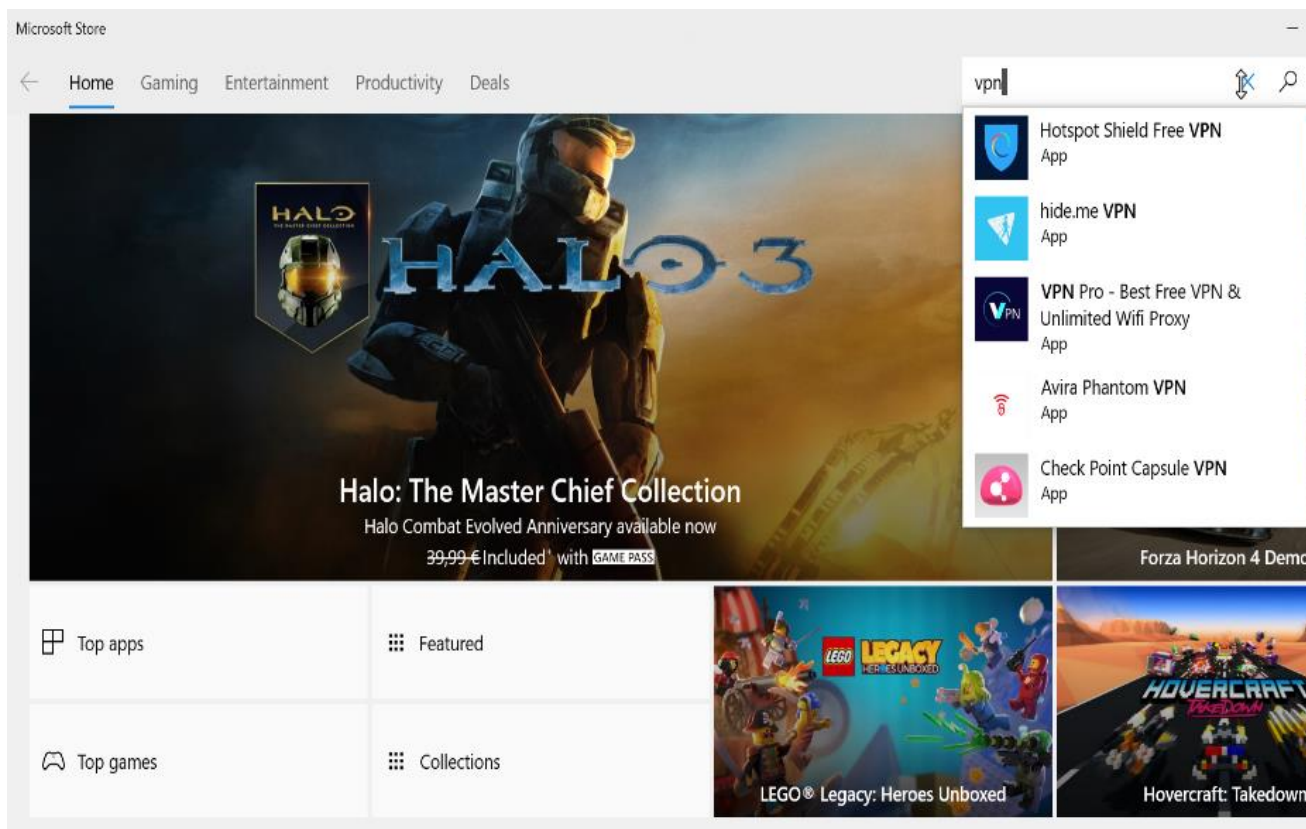
Tavakasutaja jaoks on palju olulisem aga VPN-i teine praktiline kasutusvariant. Androidi ja iOS-i turvanõuanded soovivad tungivalt mis tahes avalike võrkudega ühenduse loomisel kasutada turvalist VPN-ühendust usaldusväärse saidiga (olgu see siis koduruuter või spetsiaalne VPN-teenuse pakkuja), et kaitsta oma andmete liiklust võimalike sissetungijate eest! [4]

Viimane VPN-i eraviisilise kasutamise variant – mitmesuguste võrgupiirangute ületamine. Näiteks juurdepääsu saamiseks ressurssidele, mis on blokeeritud või ei paku oma teenuseid teatud territooriumil. [4]

Liitumine VPN-võrguga arvutiga, milles on kasutusel Windows 10

Nii töö kui ka isiklikuks kasutamiseks saate oma Windows 10 arvutis luua ühenduse virtuaalse privaatsvõrguga (VPN). Teie VPN-ühendus võib pakkuda turvalisemat ühendust ja juurdepääsu ettevõtte võrgule ja Internetile kui näiteks töötate kohvikus või muus sarnases avalikus kohas. [5]

VPN profiili / kasutaja loomine

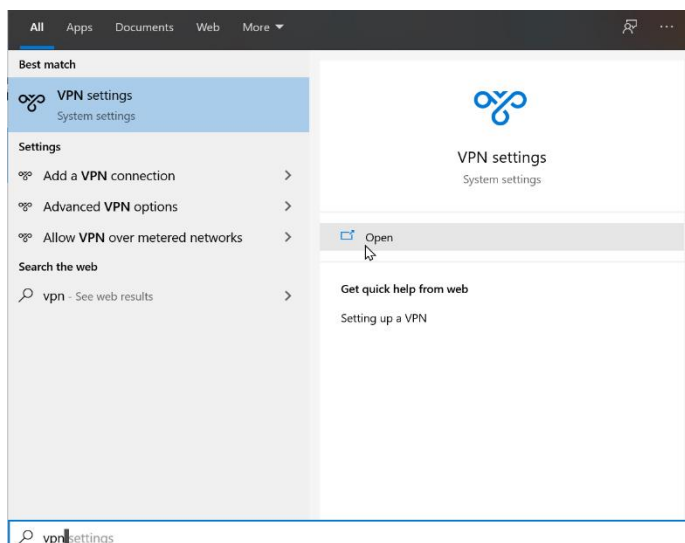

VPN-ühenduse loomiseks peab teil olema olema VPN-profiil, mis on loodud näiteks teie tööandja või teie enda poolt. Esimesel juhul pöörduge oma organisatsiooni tugispetsialisti poole. Kui soovite aga ise luua privaatse ühenduse, peate järgima allpool kirjeldatud samme.

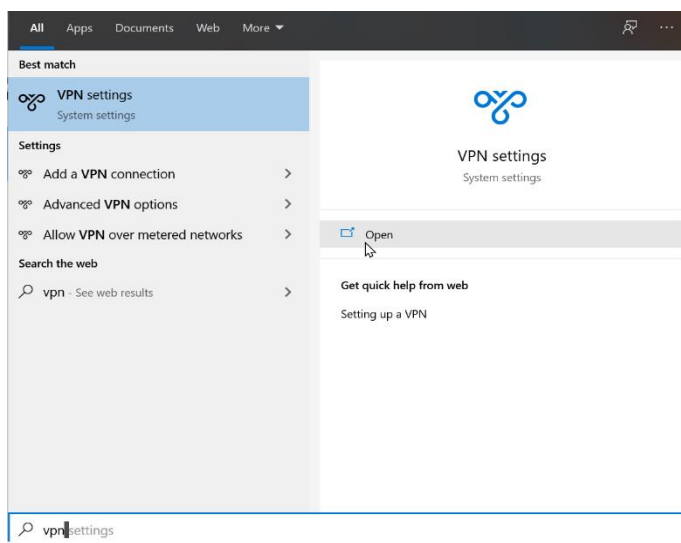
Kui tellite VPN-teenuse isiklikuks kasutamiseks, külastage Microsoft Store rakendust, kontrollimaks selle teenuse olemasolu ja seejärel minge VPN-teenuse veebisaidile, kus võivad olla loetletud vajalikud VPN-ühenduse seaded. Kõik VPN-teenused võivad olla nii tasulised kui tasuta. Samuti on võimalik luua oma server nii [Windows 10](#) kui ka näiteks [Linux](#) platvormil, kuid käesoleva kursuse raames pole nii põhjalikku selle teema uurimist ette nähtud. Kui see probleem teid siiski huvitab, soovitan lugeda artiklit: „[Loo oma VPN-serveri. Samm-sammult juhendamine](#)”.

VPN-ühenduse loomise sammud

Konto loomine

Pilt.1.

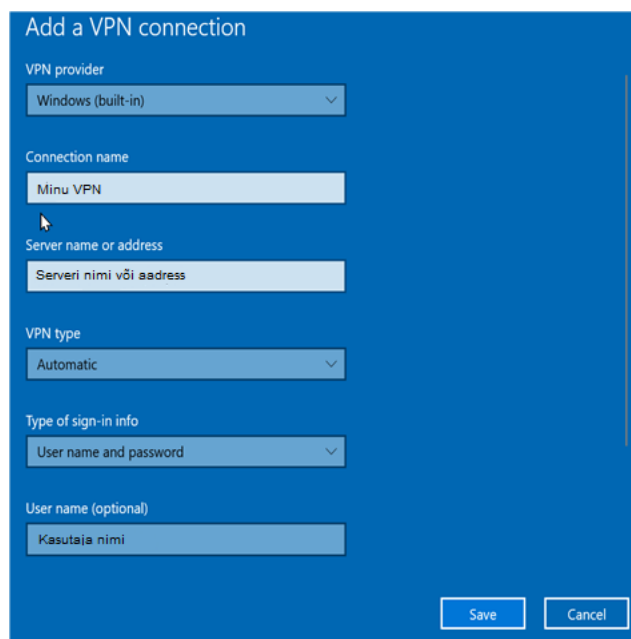

Pilt.2.

Nupu Start kaudu sisestage arvutis otsing "VPN".

1. Valige „OPEN“ (ava). Või klikake ikoonil Start , valige Settings (Sätted) > edasi valige Network&Internet > ja seejärel avanevas aknas VPN. (Pilt.1.)
2. Klikake valikul „Add a VPN connection“ (Lisa VPN ühendus) (Pilt 2)
3. Järgnevalt avanevas aknas tehke alljärgnevad valikud: (Pilt 3)

- a. Väljal „VPN provider“ (VPN teenuse pakkuja) valige „Windows (built-in)“.
- b. Väljale „Connection name“ (Ühenduse nimetus) sisestage enda poolt valitud nimi (nt Minu VPN). Seda nime hakkate kasutama edaspidi ühenduse loomisel.
- c. Väljale „Server name or address“ (Serveri nimi või aadress) sisestage teenuse pakkuja poolt väljastatud aadress VPN-ühenduse loomiseks.
- d. Väljal „VPN type“ valige valige see ühenduse tüüp, mis on kasutusel teie organisatsioonis või mida kasutab teie teenuse pakkuja.
- e. Väljale „Type of sign-in info“ tippige sisenemiseks vajalikud andmed(See võib olla kasutajanimi ja parool, ühekordne parool, sertifikaat või kiipkaart, mida kasutate ühendumaks VPN-i.
- f. Sisestage vajadusel oma kasutajanimi ja parool vastavatele väljadele „Username (optional)“ ja „Password (optional)“.
- g. Klikake nupul „Save“ (Salvesta). [5]

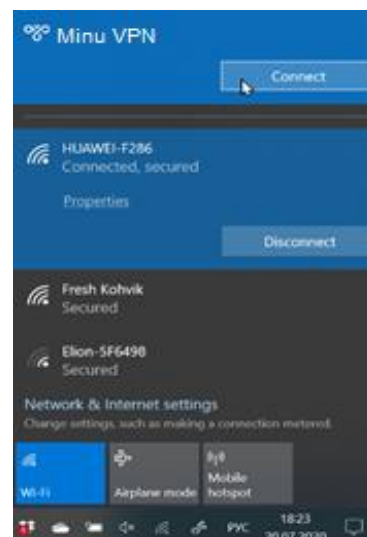
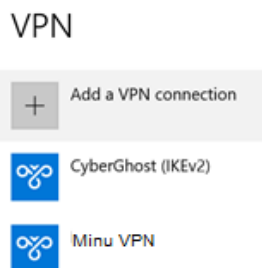

Pilt.3

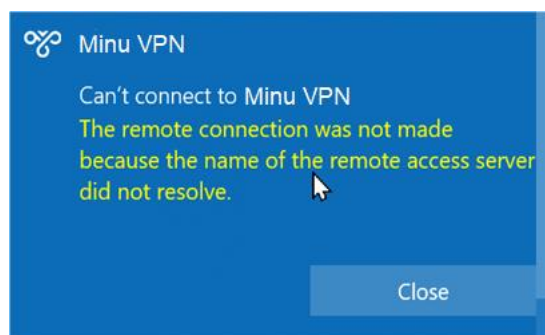
Kui peate muutma oma VPN-ühenduse teavet või pakkuma lisavõimalusi, näiteks puhverserveri seaded, valige omale sobiv VPN-ühendus ja klõpsake nuppu „Täpsemad suvandid“. [5]

Ühenduse loomiseks VPN-konto valimine:

1. Valige tegumiriba paremas nurgas võrguikoon (🌐 või 📶)
2. Valige varem loodud VPN-ühendus
3. Valige "Connect" (Ühenda) (Pilt 4)
4. Vajadusel sisestage oma kasutajanimi ja parool või muu teave
5. Kontrollige, kas teie ühenduse nime all on valik „Connected“ (Ühendatud). Pildil 5 olev tekst tähendab, et VPN-ühenduse loomisel tehti vigu. Sel juhul minge

Pilt.4.

Pilt.5.

tagasi sammu 1 juurde ja kontrollige kõiki andmeid.

6. Ühenduse saate eemaldada jaotises VPN (konto loomise kohta vt punkti 1), valides VPN-ühenduse ja valiku „Remove“ (Eemalda). (Pilt 6)

Pilt.6.

[Vaata lisaks: Video matrijal teema kohta](#)

Ülesanne: raktiline harjutus tasuta VPN-iga ühenduse loomiseks

Näitena VPN-iga ühenduse loomiseks valime Windscribe VPN-i, mis võimaldab teil kasutada VPN-i (seda kasutatakse peamiselt Torrenti failide turvalisemaks allalaadimiseks, tasuta limiit on 15 GB kuus, iga kuu lähtestatakse saadetud andmete hulk nulli ja saate uuesti kasutada VPN-ühendusi oma isiklikel eesmärkidel).

VPN-i kasutamisel pole teie tegelik asukoht oluline ja saate valida mõne muu riigi IP-aadressi.

Proovime registreeruda veebisaidil: <https://windscribe.com>, luua ühendus windscribe VPN-iga ja muuta meie asukohta.

Tehke tulemusest ekraani pilt ja saadke juhendajale.

Kasutatud allikad

1. https://nalog-nalog.ru/zarplaty_i_kadry/chto_takoe_udalennaya_ili_distancionnaya_rabota_po_tk_rf/#%D0%A3%D0%B4%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%B0%D1%8F%20%D0%B8%D0%BB%D0%B8%20%D0%B4%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D0%B0%D1%8F%20%D1%80%D0%B0%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B0%20%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D1%83
(06.07.2020)
2. https://nalog-nalog.ru/lgoty_garantii_i_kompensacii/poezdka_distancionwika_v_ofis_eto_komandirovka/
(06.07.2020)
<https://www.youtube.com/watch?v=YzP3ZL4vIkY> (20.07.2020)
3. <https://vc.ru/dev/66942-sozdaem-svoy-vpn-server-poshagovaya-instrukciya>(20.07.2020)
4. <https://www.kaspersky.ru/blog/vpn-explained/10635/>(20.07.2020)
5. <https://support.microsoft.com/ru-ru/help/20510/windows-10-connect-to-vpn> (20.07.2020)
6. <https://support.microsoft.com/et-ee/help/4026923/windows-10-create-a-local-user-or-administrator-account>